

RIJEČ UREDNIKA

Časopis *Nova prisutnost* (NP) nastavlja svoj hod u šestoj godini izlaženja. Četiri godine glavni i odgovorni urednik bio je jedan od začetnika ideje da se časopis pokrene i, zatim, njegov stvarni utemeljitelj akademik Ivan Supićić. Potom, jednu godinu i pol dana, tog posla su se prihvatili doktori znanosti Stipe Tadić, kao glavni i odgovorni urednik, i Ante Škember, kao njegov zamjenik. Sada novoizabrani glavni i odgovorni urednik i uredništvo časopisa zahvaljuju obojici na entuzijazmu kojim su radili i velikom trudu koji su uložili da se časopis održi na dosegnutoj razini i, koliko je god bilo moguće, unaprijedi.

Naime, unatoč svim većim i manjim nedostacima i oscilacijama, čini se, da ovaj časopis nije nazadovao, čak da napreduje i bilježi pozitivne pomake: u porastu je broj autora koji žele da im se članci objave u NP pri čemu nas raduje da među njima ima sve više mladih i mladih znanstvenika i istraživača; tome, zasigurno, pridonosi činjenica da je naš časopis, u lipnju 2007., uključen u dvije svjetske baze podataka (*Sociological Abstracts* i *Worldwide Political Science Abstracts Database*) i što je pri Ministarstvu znanosti, tehnologije i športa stavljen u prvu skupinu (a1) referalnih časopisa. Da istaknemo i to da se od dva posljednja broja 2007. godine može čitati i na Internetu (<http://hrcak.srce.hr> Društvene znanosti).

Ali, koliko se NP čita? Kolika mu je citiranost? Kad zaključimo ovo VI. godište, doznat ćemo i taj podatak. Jer po sebi je razumljivo da je najvažnije da se tekstovi koje objavljujemo čitaju, ali isto tako da se njihov utjecaj osjeti u istraživačkom naporu znanstvenika i drugih stručnjaka koji rade u području sociologije, religiologije, filozofije i teologije. Da ne ostane nezapažena prisutnost ovog glasila na hrvatskoj kulturnoj sceni. I to ne bilo kakva prisutnost. Da kratko podsjetimo, NP je glasilo udruge koja se 2003. nazvala Kršćanskim akademskim krugom. Okuplja obrazovane ljude vjernike koji snagom vjere hoće prevladati tradicionalne obrasce mišljenja, svaku nesnošljivost, oduprijeti se beznađu, ideologijama i lažima, konzumizmu, hedonizmu, individualizmu, legalizmu, divljem neokapitalizmu. Djelovanjem i riječima, kao intelektualno i duhovno gibanje, kao nova prisutnost svjesnih pojedinaca koji trajno žive dinamiku obraćenja. Ne zanoseći se logikom veličine, nadmoći, posjedovanja istine ili vladanja, nego jednostavnom logikom evanđelja, Govora na gori, evandeoskog kvasca i služenja drugima. Naravno, nitko ne kani »prebrisati krpom« više od tisućljeća i pol nerijetko neslavne, pa čak i sramotne povijesti kršćanstva. Naprotiv, dobrim znanstvenim i stručnim tekstovima želi poticati širenje duha evandeoske novosti, radosne vijesti o Božjeem čovjekoljublju u Isusu Kristu, koje se ne iskazuje kao vladanje nad drugima nego kao slobodno opredjeljenje na dobrobit čovjeka. Te nove prisutnosti nikada nije pofalilo u povijesti kršćanstva, ni u prva tri stoljeća života doista izvornog kršćanstva, ni u stoljećima koja su uslijedila i u kojima su i kršćani prečesto slijedili logiku ovoga svijeta, ne logiku evanđelja i Djela apostolskih. Ta nova prisutnost svetačka i proročka kojom također obiluje povijest kršćanske Crkve i danas mora zaživjeti novim poletom, razumije se, prema duhu i smjernicama Drugoga vatikanskog sabora. Da se prisjetimo našega pok. T. Šagija-Bunića: za kršćane katolike *drugog puta nema*. Toj dakle evandeoskoj koncilskoj prisutnosti, za svijet i u svijetu, s radošću i neugasivom nadom hoće težiti članovi Kršćanskoga akademskog kruga i njihova *Nova prisutnost*. Tko se čitajući ove retke osjeti pozvanim, neka se pridruži.

U ovome broju nastavljamo s objavljivanjem druge skupine članaka nastalih na temelju referata, održanih na znanstvenom skupu »Rascjep u svetome i svjetovnome« (Zagreb, 27. studenoga 2007.) u čast pok. Željku Mardešiću. Naći ćete članak o Mardešićevu katolištvu kao zreloj duhovnosti čovjeka kršćanina, koji je u teologiji Drugoga vatikanskoga sabora, posebno u njegovu ekumenizmu, osjetio duh evanđelja, kao suprotnost svakome ideološkom ili političkom katolicizmu (Š. Marasović). Sljedeći članak bavi se teškim pitanjem odnosa religija i ratovanja u misli Ž. Mardešića, osobito na temelju gorkih iskustava u nedavnim ratnim sukobima na ovim prostorima na koja je Mardešić reagirao kao vjernik i znanstvenik. Pita se jesu li i koliko su te zbiljnosti, tj. rat i religije, bilo monoteističke ili politeističke, nutarnje povezane, ili su možda bitno različite, postoji li razlikovni element prema kojemu su te zbiljnosti u slučaju izvornog kršćanstva čak nespojive (I. Markešić)? Zatim, tu je članak (V. Mihaljevića) u kojem se iznose rezultati istraživanja religioznosti u Hrvatskoj, kao prilog komparativnom proučavanju vrednota u evropskom kontekstu. Rezultati se kompariraju s rezultatima analitičkog promišljanja o fenomenu i sudbini sakralnog u Mardešićevim sociološkim radovima. Autor kritički razmatra religijsku situaciju u Hrvatskoj pomoću znanstvenog istraživanja religioznosti i pomoću Mardešićeve koncepcije fenomena sakralnog, tragajući pritom za dijaloškim prostorima razumijevanja unutar društvenih procesa industrijalizacije, urbanizacije, moderne, sekularizacije i postmoderne. Pokazuje kako po Mardešiću i pojava novih religijskih pokreta, pored društvenog utemeljenja, ima antropološko utemeljenje u trajnoj čovjekovoj želji za sakralnim ili svetim, a pretpostavke za pojavu oblika nove religije nalaze se u krizi konzumerističke i političke religije te u krizi crkvene religije. U članku B. Gunjevića povlači se izazovna paralela između osobnog psihološkog i duhovnog razvitka, njegovih ishoda i mogućih negativnih posljedica, s jednakim takvim kriznim fazama u tranzicijskom društvu kakvo je hrvatsko društvo danas. U autobiografskim redcima koji su se pojavili na početku Mardešićeve knjige *Rascjep u svetome*, u kojima on u isповijestnom obliku kazuje kako je njegov život bio obilježen trima pobunama koje su vremenski nadolazile jedna za drugom i kako su tim osobnim pobunama prethodila poniženja razuma, moralnosti i dobrote, sve to autor članka drži hermeneutičkom strategijom pomoću koje se može poželjeti da iz sadašnjega sustavnog ponižavanja u kojem se nalazi tranzicijska i postkomunistička Hrvatska, nakon traumatičnog iskustva domovinskog rata, dođe do vjerničke »osobne« pobune. Nakraju, (B. Vuleta) prikazuje kako je u suradnji Ž. Mardešića s Franjevačkim institutom za kulturu mira u Splitu došlo do pozitivna vrjednovanja i poticanja mnogih praktičnih poteza, inicijativa i pokreta na hrvatskim prostorima, poglavito u duhu Drugog vatikanskog sabora. Članak splitskih profesora teologa N. A. Ančića i N. Duvnjaka tu je jer prikazuje i analizira rezultate ankete provedene među studentima teologije, iz kojih zaključuju o uspješnosti teološkog studija nakon primjena nastavnih elemenata tzv. bolonjskog procesa. Solidan studij teologije i njegova vrjednosna struktura od neizmjerne je važnosti za našu budućnost nezamislivu bez solidno i cjelovito obrazovanih laika teologa. Ima tu još drugih vrlo vrijednih i poticajnih misli u dvjema našim rubrikama: u *Sojedočenjima* (Lj. Matković-Vlašić i T. Popec) te u *Prikazima knjiga i jednoga filma* (I. Šarčević, s. R. Anić, N. Šimac, J. S. Rabar). Čitajte, razmišljajte i javite se svojim dobrim tekstovima.